

A győzedelmes demokráciák háborús erő kifejtése

A fasiszta propaganda egyik leg-
jobb tétele volt a demokráciák élet-
képességének állandó hangoztatása.
Ezen a hazug és látszatokra épített
állításon épült fel a náci egész pro-
pagandahadjárata a demokráciák ellen.
A demokráciák a történelem válságos
pillanataiban nem állják meg a he-
lyüket — hirdette ez az ostoba pro-
paganda — és legkevésbé kívánnak
résztvenni valamely háborús össze-
esapásban. A most folyó világháború
kijáratának is egyik előidézője volt a
nácioknak ez a rögeszmés elképzelése
a demokráciák állítólagos gyengeségé-
ről. Diplomáciai okmányok is tanu-
sítják, hogy Ribbentrop mint londoni
nagykövet annakidején olyan értelmű
jelentést küldött Hitlernek, hogy egész
nyugodtan megkezdheti a háborút
Lengyelország ellen, az elpuhult és
visszaütésre képtelen plutokratikus
angol demokrácia semmi hajlandósá-
got sem érez a küzdelembe való be-
avatkozásra.

Most aztán ezek az elpuhult és
harctól irtózó demokráciák megmu-
tatták, hogy milyen rendszerek kép-
viselik tulajdonképpen az igazi ütő-
erőt. Mialatt a fasiszta rendszerek
diktatórikusan felülről összerakták
építményeiket éppen a népuralomra való
alapozottság hiányában egymás után
omlanak össze, addig az igazi demo-
kráciák egyre diadalmasabban és
egyre erősebben kerülnek ki a küzde-
lemből. Hányszor parentálta el Göb-
bels illúziókkal szédítő sajtója az
amerikai francia nemzetet, amelyet
a náci szerint a demokrátiák gon-
dolat juttatott a sír szélére. És hány-
szor húzta meg a lélekharangot a
fasiszta propaganda-apparátus a szer-
behulló és előregedett angol demokrá-
cia fölött, amelyről azt hirdették,
hogy nem fogja túlélni ezt a hábo-
rut. Mégis csak a francia demo-
krácia volt képes arra, hogy
hogy négy évi megszállás keserű meg-
aláztatása és kifosztottsága ellenére
egyszóvalán netek alatt olyan ragyogó
teljesítményekre képes új hadsere-
get teremtsen, amelynek mostani hő-
ségeitől visszhangzik az egész világ.
Az az angol demokrácia pedig, a
melynek idejétmúlt kényelemszerete-
lét és minden nemzeti megmozdulás
iránti közönyét harsonázták a fa-
nászták, most nyilvánosságra hozta
háborús erőfeszítésének megdöbben-
tő és valóban hősi eltökéltségéről ta-
nuskodó adatait. Az angol kormány
nyilvánosan Fehér Könyvet tett közzé, a
mely felfedi a brit birodalom hábo-
rus teljesítményének statisztikáját.
Kitérünk ezekből az adatokból, hogy
csak magának az angol szigetorszá-
nak 45 millió lakosságából 26 mil-
ió teljesít háborús szolgálatot, tehát
az összlakosságnak több, mint 60 szá-
zaléka! A vesztesége 1943 végéig,
tehát a tulajdonképpen nagy angol
háborús bevetés, az invázió és a
nyugati offenzíva előtt több, mint
félmillió ember, ezek közül a pol-
gári lakosság köréből 57 ezer ember
volt az áldozat. A szigetország ezidő-
szerinti haderejében négy és fél-
millió férfi és 600.000 nő teljesít
szolgálatot. A hadipar kolosszális tel-
jesítményéről megemlékezve a könyv
elsorolja, hogy az angol hadiüzem-
ek 1943 végéig 102.000 repülőgé-
pet, 35 ezer ágyút, 25 ezer tankot
gyártottak. Kétezercikilencszáz keres-
kedelmi hajó került ki az angol hajó-
gyárakból, összesen 11 millió 600.000
tonna. Hét-százhuszonekét nagy hadi-
hajó és 3600 rohamszázad, vagy más
kisebb egység készült az Egyesült
Királyság területén.

A háború előtt árubehozatal a
szükségletek kétharmadát tette ki,
míg most ezt sikerült egyharmadra
redukálni. A parasztság erőfeszítése
során a buza-, árpa- és burgonya-
termelés megkétszereződött. A fan-
asztikus háborús kiadások összesen
25 millió fontsterlinget tesznek ki

és a brit királyság hadi adóssága
most már eléri a 2.3 milliárd font-
sterlinget.

Ezek a számok önmagukban is be-
szélnék. De ugyanúgy beszélnek a
szabadságharcos népek erőfeszítéseiről
azok a hatalmas és hősi teljesít-
ményei is, amelyeket a többi demo-
kratikus nemzetek ragyogó és áldo-
zatos háborús kiállása mutat föl. A
Szovjetunió példanélküli áldozatkész-
ségét és csodálatos katonai teljesít-
ményeit is bizonyosságul idézhetjük,
a demokratikus gondolat felsőbbrendű
erejének és a legválságosabb időkben
is egyedül helytálló hatalmának do-
kumentálására. Avagy hivatkozhatunk
a jugoszláv hősi éposz esodájára, ahol
ugyanígy a demokráciában egyedül
jelenlévő fölényes erő adott egyre

Hogyan biztosítható a város pénzzükséglete?

Az a pánikszzerű menekülés, me-
lyet a győzedelmes orosz haderő
bevonulása előtt a német táltudatos
propaganda előidézett, nemcsak üres
lakásokat, nemcsak elhagyott munka-
helyeket, de üres kasszákat is ered-
ményezett. Elvitték a város pénzét,
a különböző állami hivatalok kész-
letét, a pénzüzetek pénztárait és
természetesen minden megmozgatható
kézpénzt. Ez mindenütt érezhető
pénzhiányt idézett elő. A pénznek
belső vásárló ereje határozottan eme-
kedett: drága lett a pénz, olcsó az
áru. A város állandóan a legna-
gyobb pénzügyi nehézségekkel küzd.
Még nagyobb gondokban élnek azok
az állami hivatalvezetők, akik hivatva
lennének a becsúszottak és alkalmazottak
fizetéséről gondoskodni. Az
állami bevételek ugyanis a minimum-
ra esökkentek.

Mindez azonban a bajoknak csak
egyik része. A pénzügyi helyzetet
még súlyosabbá teszi az a körülmény,
hogy a város hatóságának olyan köz-
munkák anyagi fedezetéről is gon-
doskodnia kell, ami tulajdonképpen
nem városi, hanem állami feladat
volna. Mivel pedig sem a közmun-
kákat — melyek elsőrendű fontos-
sággal bírnak — sem felfüggeszteni,
sem arányában csökkenteni nem le-
het súlyos veszedelem előidézése
nélkül, sem azt, hogy a tisztviselők
megérdemelt fizetésüket megkapják,
halasztani nem lehet, pénzforrást kell
találni és igénybevenni.

A mostani nagy szükség tulajdon-
képpen azért állt elő, mert a város-
nak kell az állami szükségletet is fe-
dezeni. Ez egyúttal azt is jelenti, hogy
a városi pénztárba visszatérül mostani
kiadásainak igen tekintélyes ré-
sze, ha az állami adminisztráció meg-
indul. Megvan így a fedezet a ké-
sőbbi időre, csak a mostani hely-
zetben szorongató a szükség. Hogyan
biztosítható tehát a város pénzzük-
séglete? A szegedi Klisgázdapárt egyik
vezetője vetette fel az alábbi tervet:

A jövőhéten megszűnik a gázszolgáltatás Szegeden?

Beszámloltunk arról, hogy a
szegedi Gázgyár milyen súlyos
nehézségekkel küzd. Naponta 6
vagon szén szükségletével szem-
ben alig számíthat arra, hogy
szénkészletét kiegészíthesse a
ilyen körülmények között leg-
feljebb december közepéig tud
elégelni a villany- és gáz-
szolgáltatásnak. Miután a kez-
deti nehézségek még mindig
fennállnak, a Gázgyár vezető-
sége úgy határozott, hogy —

megújuló elszánt lendülettel a négy
éves népmészítő küzdelem folytatá-
sához. És ugyanez az áldozatkész
harcos kiállás jellemezte a többieket
is mind, a görögöket, albánokat, nor-
végeket, dánokat és hollandokat és
mindazon népeket, az aprókat és leg-
nagyobbakat, akik úgy érezték, hogy
a demokráciáért, tehát a szabadsá-
gért és függetlenségért szenvedni és
meghalni is érdemes.

A nagy próbát tehát ismét a de-
mokráciák állták ki. A nép uralmára
és ellenőrzésére alapozott rendszerek
erősebbnek és életképesebbnek bizo-
nyultak a diktatúrák zsarnoki ura-
lmanál. A demokrácia, éppen építő
jellegénél fogva, nem hűve a viták
fegyveres eldöntésének, de ha az
események arra kényszerítik, akkor
viszont sokkal jobban és sokkal biz-
tosabban bírja a háborús erőfeszíté-
seket, mint a fasiszta diktatúrák.
Ezt igazolják a harcterek mindennél
jobb bizonyítói eseményei mellett
most az angol Fehér Könyv rendki-
vül érdekes és tanulságos adatai is.

András napja

a szegedi katolikus polgárságnak
s a tanyák katolikus népének cse-
des ünnepnapja, mert ezen a na-
pon emlékeznek meg imáikban fő-
pásztorokról. dr. Hamvas Endréről.
András püspök csendben, vissza-
vonultan él s dolgozik, csak akkor
látja őt a nyilvánosság, ha hívei-
nek testi, vagy lelki jólétét kell
szolgálnia. Amikor életveszede-
lemmel is szembenézve bátor ki-
állásra volt szükség, akkor nem
kellett őt hívni, keresni, ott volt
mindenütt a vigaszt és lelkiert
nyújtott a szenvedőknek és üldö-
zötteknek. Névvannapján minden jó-
érzésű szegedi polgár szeretettel
és ragaszkodással gondol a főpász-
torra. Ahogy mi tudjuk, hogy a
főpásztor a miénk, velünk maradt
és velünk érez minden megpró-
báltatás közepette, úgy tudja ő is,
hogy vele van híveinek hűsége,
szeretete és ragaszkodása. Névvannap-
ján minden hívének szívéből
őszinte fohász száll a Teremtőhöz,
hogy a nehéz időkben adjon a
főpásztornak erőt, egészséget és
lelki edzettséget, hogy az újjáéledő
házában sokáig lehessen még hí-
veinek bölcs irányítója és jóságos
atyja.

Szegedi hírek

— **Nevelőszülők figyelmébe!** Az ál-
lami gyermekmenhely a „Délmagyar-
ország” útján értesíti a Szegeden lakó
nevelőszülőket, hogy a náluk elhelye-
zett állami gondozottak után ez év
július elsejétől szeptember 30-ig ese-
dékes tartásdíjakat a női klinika épü-
letében: II. emelet 4. sz. ajtó alatt
lévő irodahelyiségben délelőttönként
fél 9 órától fél 11 óráig kifizetik.
A sorrend a nevelőszülők nevének
kezdőbetűje szerint a következő: de-
cember 1-én A—D, 2-án: E—H, 4-én:
I—L, 5-én: M—P, 6-án: R—Sz, 7-én:
T—Zs. A nevelőszülőknek a náluk
elhelyezett gyermekeket és a gyer-
mektartási könyveket magukkal kell
vinniük, mert ezek nélkül a tartás-
díjat nem fizetik ki.

— **OTI körzeti kezelőorvosok:** 1.
számu körzet: Dr. Simon Ákos hely-
ett rendel: dr. Bakovinszky László,
Somogyi-utca 22., reggel 8-tól fél 10-
ig. 2. számu körzet: Dr. Bakovinszky
László rendel: Somogyi-utca 22., reg-
gel 8-tól fél 10-ig. 3. számu körzet:
Kovács Károly helyett rendel: dr.
Zajtai Lajos, Korona-utca 4., reggel
8-tól 10-ig. 4. számu körzet: Dr. Ko-
vács Béla helyett rendel: dr. War-
muzsa Rezső, OTI székház, földszint
4., fél 12-től 13-ig. 5. számu körzet:
Dr. Baksay István helyett rendel:
dr. Mecsér Ferenc, Tisza L.-körút 46.,
I. e. 1., 13.30-tól 15-ig. 6. számu
körzet: Dr. Martz Tóbor rendel: Kál-
vária-sor 16., d. e. 8-tól fél 10-ig.
7. számu körzet: Dr. Nagy József
helyett rendel: dr. Veszelszky Ká-
roly, Kossuth L.-sugárút 21., d. e.
10-től fél 12-ig. 8. számu körzet:
Dr. Salgó Gábor helyett rendel: dr.
Berzék Erzsébet, OTI székház, II.
em., 7., d. e. 8-tól 10-ig. 9. számu
körzet: Dr. Gottwald László helyett
rendel: dr. Lamper József, Tisza L.-
körút 29., d. u. 14-től 16-ig. 10.
számu körzet: Dr. Hatos Sándor he-
lyett rendel: dr. Lamper József, Ti-
sza L.-körút 29., d. u. 14-től 16-ig.
11. számu körzet: Dr. Baracs Marcell
helyett rendel: dr. Lantos György,
Kigyó-utca 5., d. u. 14-től fél 16-ig.
12. számu körzet: Dr. Zajtai Lajos
rendel: Korona-utca 4., d. e. 8-tól
10-ig. 13. számu körzet: Dr. Kelemen
Béla rendel: Szeged-Somogyitelep VI
utca 280., d. e. fél 8-tól 9-ig.

— **A Szegedi Zsidó Hittársaság** közli,
tagjaival, hogy a péntek esti isten-
tisztelt minden héten fél 4 órakon
lesz megtartva a Korona-utca 8. szá-
mu házban.

amennyiben a városi hatóság
hozzájárulását megszerzi — a
jövő héttől kezdve beszünteti a
gázszolgáltatást, hogy ezzel a
villanyszolgáltatás időtartamát
kitolhassa. Remélik, hogy az
orosz katonai parancsnokságok
segítségével a szénbeszerzés
problémája megoldódik, s
amennyiben Petrozsényből, Lu-
pényből szén szállítmányt kap-
nak, a gázszolgáltatás újra meg-
indulhat.